

Vijf Dorpen in 't Groen

Secretariaat
Postbus 65
6865 ZH Doorwerth

Gemeente Renkum
t.a.v. alle raadsleden
Generaal Urquhartlaan 4
6861 GG Oosterbeek

Betreft: Voorstel aan de raad, kenmerk 100729

Doorwerth, 8 september 2019

Geachte raadsleden,

Graag willen wij, de Vereniging Vijf Dorpen in 't Groen en de Vereniging Mooi Wageningen¹, reageren op het voorstel aan de raad (kenmerk 100729), waarin wethouders Maouche en Verstand u om een verklaring van geen bedenkingen vragen voor de ontwikkeling van een aantal grote zonnevelden op het terrein van Landgoed Quadenoord.

In deze brief geven wij aan waarom wij van mening zijn dat de ontwikkeling van grote zonnevelden ten koste gaat van natuur en biodiversiteit, dat de voorliggende plannen in strijd zijn met wet en regelgeving en waarom wij van mening zijn dat energietransitie niet ten koste mag gaan van natuurbescherming.

Samenvattend

1. Beide verenigingen staan achter het duurzaam opwekken van energie, mits dat op een landschappelijk en ecologische verantwoorde wijze gebeurt. Het voorstel voldoet niet aan die eisen.
2. Het voorstel staat namelijk haaks op het beleid dat in de afgelopen jaren is ontwikkeld om natuur en landschapswaarden te beschermen.
3. Bovendien gaat het voorstel in tegen een goede ruimtelijke ordening en is het in strijd met de Wet natuurbescherming en de Provinciale Omgevingsverordening.
4. Het is ongewenst beschermd natuurgebied op te offeren voor zonnevelden. Zowel de biodiversiteitscrisis als de klimaatcrisis vragen om proactief beleid, maar de aanpak van de een mag niet ten koste gaan van de ander.
5. Het voorstel getuigt van ad-hoc beleid en kan het draagvlak voor de noodzakelijke energietransitie ondermijnen.

TOELICHTING

Wij lichten ons standpunt graag toe aan de hand van de volgende punten:

1. Geen zonnevelden in beschermd natuurgebied
2. Wettelijk bescherming
3. Natuur zonder zonnevelden is beter voor biodiversiteit
4. De geplande zonnevelden zijn in strijd met goede ruimtelijke ordening
5. Omgevingsvergunning niet juiste instrument voor installaties die 30 jaar blijven staan

1. Geen zonnevelden in beschermd natuurgebied

De biodiversiteit in Nederland staat onder grote druk. Dat heeft vele oorzaken en een daarvan is het relatief kleine oppervlakte natuur in ons land. In Nederland is slechts zo'n 15% van het grondgebied natuur. Dat is beduidend minder dan de internationale afspraken hierover. Bovendien zijn de inrichting en het beheer van deze gebieden nog lang niet overal op orde. Een groot deel is bestemd als weinig natuurlijk en zeer soortenarm productiebos. De staat van instandhouding die de kwaliteit van natuurgebieden illustreert is voor heel veel gebieden matig tot zeer ongunstig (zie bijlage 1). Er moet dan ook nog heel veel gebeuren om die natuurkwaliteit op orde te brengen. In het kader daarvan is het zeer onwenselijk om in beschermd natuurgebied nieuwe economische activiteiten te ontwikkelen die het realiseren van natuurdoelen in gevaar brengt, zoals de aanleg van grote zonnevelden. Die leiden namelijk tot een afname in oppervlakte, een versnippering van het gebied en tot extra verstoring.

2. Wettelijk bescherming

De percelen waar de initiatiefnemer grote zonnevelden wil realiseren liggen in beschermd natuurgebied. Ze zijn onderdeel van het Gelders Natuurnetwerk (GNN) én van het Natura 2000 netwerk en daarmee wettelijk beschermd tegen de ontwikkeling van nieuwe activiteiten (zie bijlage 2). De aanleg van grote zonnevelden is in strijd met die wettelijke bescherming. In zowel de Gelderse Omgevingsvergunning (GNN) als de Wet natuurbescherming (Natura 2000) staat overduidelijk dat nieuwe ontwikkelingen met negatieve effecten op de beschermde natuurwaarden niet zijn toegestaan.

3. Natuur zonder zonnevelden is beter voor biodiversiteit

De opmerking in het Voorstel aan de Raad dat de betreffende zonnevelden kunnen worden gebruikt voor natuurontwikkeling is onjuist. In tegenstelling tot wat in het voorstel wordt aangegeven, zijn de gebieden momenteel al 100% natuur. De percelen zijn reeds opgenomen in het Gelders Natuurnetwerk en aangewezen als Natura 2000-gebied. Daarmee liggen er ook kwalitatieve verplichtingen aan inrichting en beheer, gericht op behoud en versterking van natuur en biodiversiteit. Die verplichtingen kunnen niet ten volle gerealiseerd worden als de percelen worden gebruikt voor de realisatie van grote zonnevelden. Die zonnevelden zorgen, los van alle negatieve effecten, immers voor een substantiële afname van het oppervlakte natuur.

Om onduidelijke reden is het bestemmingsplan (uit 2008) nog niet aangepast aan de opname in het Gelders Natuurnetwerk. De instructieregels bestemmingsplan bescherming Gelders Natuurnetwerk stellen dat een andere bestemming in bestaande natuur niet is toegestaan, tenzij sprake is van een groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn buiten het GNN. Daarbij is het uitgangspunt dat nieuwe bestemmingen altijd gepaard gaan met oppervlakteverlies, hetgeen altijd een significant negatief effect op de kernkwaliteiten met zich brengt. Dat geldt dus zeker voor de realisatie van grote zonnevelden. Doordat het bestemmingsplan nog niet is aangepast wordt nu ten onrechte de suggestie gewekt dat het agrarische percelen betreft.

4. De geplande zonnevelden zijn in strijd met goede ruimtelijke ordening

Naar aanleiding van de discussies over de ontwikkeling van grote zonnevelden heeft de provincie Gelderland duidelijke kaders opgesteld om te zorgen dat deze zonnevelden niet ten koste gaan van een goede ruimtelijke ordening.

De provincie Gelderland heeft in de Omgevingsvisie aangegeven in welke gebieden de ontwikkeling van grote zonneparken (meer dan twee hectare) niet zijn toegestaan omdat ze niet te combineren zijn met de kernkwaliteiten van de ruimtelijke functie van het gebied. De voorgestelde zonnevelden liggen in zo'n gebied.

Daarnaast geeft het coalitieakkoord van de provincieⁱⁱ aan dat de zonneladderⁱⁱⁱ van de Gelderse Natuur en Milieufederatie (GNMF) gebruikt moet worden om richting te geven aan de mogelijkheden om zonne-energie op te wekken. De noodzaak van het hanteren van deze ladder is nog eens bevestigd nu ook de Tweede Kamer een motie aangenomen om een nationaal afwegingskader en een zonneladder voor zonneparken te ontwikkelen. Het uitgangspunt van de zonneladder is dat eerst wordt ingezet op

het besparen van energie en het plaatsen van zonnepanelen op daken, onbenutte bebouwde locaties en of infrastructurele werken. Pas daarna kan gekeken worden naar zorgvuldige inpassing van zonnevelden langs infrastructurele werken, of industriële plassen of in pauzelandenschappen.

Als ten slotte al deze opties zijn gerealiseerd of afgevallen, komen combinaties op gevoelige locaties zoals langs stads- of dorpsranden, minder efficiënte landbouwgrond, als buffer rond natuurgebieden of recreatiegebieden of grootschalige zonnevelden op landbouwgrond als alternatief naar voren. Plaatsing van zonnepanelen in natuurgebieden past op geen enkele van de twaalf treden in de door de provincie omarmde zonneladder. Het realiseren van zonneparken in beschermd natuurgebied is dus geen optie.

Op basis van de bovengenoemde punten is de realisatie van grote zonnevelden in beschermd natuurgebied in strijd met goede ruimtelijke ordening.

De keuze voor de locatie Quadenoord lijkt te zijn ingegeven door de toevallige wens van een particulier en getuigt niet van een afgewogen gemeentelijk beleid voor de energietransitie. In dit verband verwijzen we weer naar de zonneladder, waarin wordt geschetst hoe een goed beleid tot stand zou moeten komen. Ad hoc beleid kan er uiteindelijk toe leiden dat de burgers zich afkeren van de noodzakelijke energietransitie.

5. Omgevingsvergunning niet juiste instrument voor installaties die 30 jaar blijven staan

Indien de gemeente een activiteit wil toestaan die strijdig is met het bestemmingsplan, ligt het voor de hand om het bestemmingsplan te wijzigen i.p.v. gebruik te maken van een (tijdelijke) vergunning. Om die reden heeft het Rijk dan ook besloten dat zonneparken met een tijdelijke omgevingsvergunning niet in aanmerking komen voor de SDE+-subsidie^{iv}.

Wij hopen dat U het voorstel zult afwijzen. Ondertussen zijn wij bereid met de gemeente na te denken over alternatieve locaties die wel acceptabel zijn.

Met hoge achting,

Namens de verenigingen Vijf Dorpen in 't Groen en Mooi Wageningen

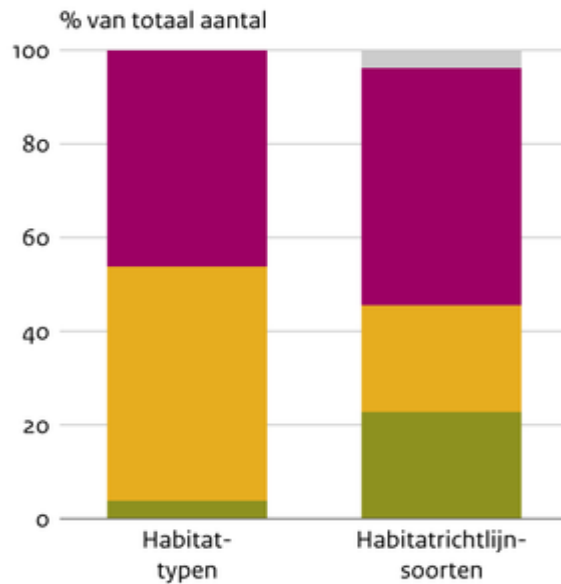
G.J.B. Renes, *vicevoorzitter Vijf Dorpen in 't Groen*

Bijlagen op de volgende pagina:

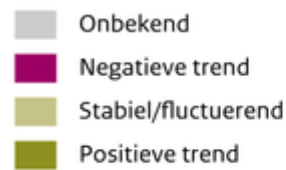
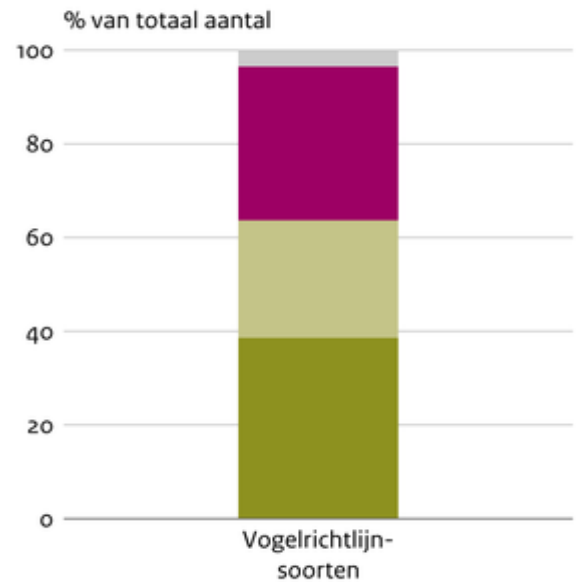
- Bijlage 1 (p4): Staat van instandhouding Habitatrictlijn en Trend van populatieomvang Vogelrichtlijn
- Bijlage 2 (p5): Ligging Natura 2000 gebieden en Gelders Natuurnetwerk

Staat van instandhouding van Habitatrichtlijn en trend van Vogelrichtlijn

Staat van instandhouding Habitatrichtlijn, 2007 – 2012

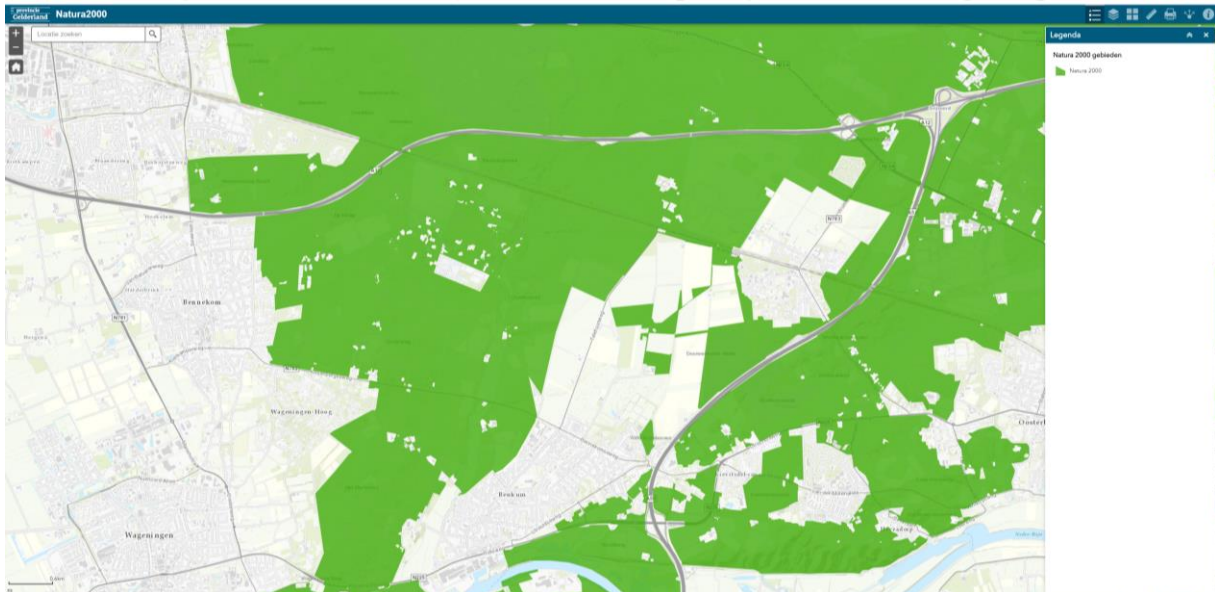

Trend van populatieomvang Vogelrichtlijn, 2001 – 2012

Bron: Ministerie van LNV; bewerking PBL

PBL/nov17
www.clo.nl/nh160401

Ligging Natura 2000 gebieden:

<http://gelderland.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=cf084cb64bd349298e6f69a3d0937400>

Gelders Natuurnetwerk:

<http://gelderland.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=92d4c54aed8147ae8aa704c312f719bc>

ⁱ Mooi Wageningen komt al meer dan vijftien jaar op voor natuur en landschap in Wageningen en omstreken. Vanuit die doelstellingen maken deze vereniging zich zorgen over de voorliggende plannen voor de ontwikkeling van grote zonnevelden in beschermd natuurgebied.

ⁱⁱ *Samen voor Gelderland. Coalitieakkoord 2019-2023.*

ⁱⁱⁱ *De constructieve zonneladder. In vijf stappen naar lokaal beleid voor een goede inpassing van zonne-energie.* Natuur- en milieufederaties, 2018.

^{iv} <http://www.stibbeblog.nl/all-blog-posts/environment-and-planning/zijn-tijdelijke-omgevingsvergunningen-voor-zonneparken-verleden-tijd-door-wijziging-subsidieregeling/>